บทส่งท้าย

หลังจากขึ้นวันแรกของปีใหม่ได้ไม่นาน เบื้องบนก็ตระหนักถึงความเป็นจริง ภารกิจของหมวดจึงเปลี่ยนแปลง เราต้องย้ายไปยังพื้นที่ใหม่เพื่อแย่งชิงการควบคุมประชาชนกับเวียดกง แต่หมวดจะไม่มีผมไปด้วย เวลาของผมมาถึงแล้ว หมวดของผมจะมีผู้หมวดคนใหม่มานำไปยังพื้นที่แห่งใหม่แทน

ในวันสุดท้ายของการปฏิบัติหน้าที่ ผมเรียกลูกน้องมารวมกันเพื่อถ่ายภาพไว้เป็นที่ระลึก ผมอยากจดจำทุกคนที่อยู่เคียงข้างผมจนวันสุดท้ายของการทำหน้าที่ผู้บังคับหมวด ผมใช้เวลาไม่นานเพราะไม่อยากให้ตกเป็นเป้านิ่งสำหรับข้าศึก หลายคนเป็นคนหน้าใหม่ ดูเหมือนเด็กมัธยมในงานปาร์ตี้ พอผมมาดูรูปนี้หลายเดือนต่อมาจำนวนคนในรูปก็ค่อย ๆ ลดลง บ้างก็ได้รับบาดเจ็บ บ้างก็หมุนเวียนกลับไปสหรัฐ จนกระทั่ง ๖ เดือนผ่านไป เหลือเฉพาะฟิล เนลเท่านั้น ถือได้ว่าเขาเป็นทหารราบผู้อยู่ยงคงกระพันก็ว่าได้

ตกสาย ๆ ผู้หมวดคนใหม่ก็มาถึง ถึงแม้เขาจะรูปร่างใหญ่มีกล้ามเนื้อ แต่ก็ออกจะไปทางอ้วนนิด ๆ เขาแสดงอาการกลัวจนเห็นได้ชัด เพียง ๒๕ วันหลังจากที่ได้มาปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น เขาก็ถูกส่งกลับสหรัฐพร้อมขาที่เหลือเพียงข้างเดียว ตอนที่ผมสรุปสถานการณ์ให้เขาฟังในวันนั้น ความรู้สึกผมมีสองอย่างที่กำลังเกิดขึ้นในใจ หนึ่งคือรู้สึกโล่งใจที่

จะได้กลับบ้าน อีกความรู้สึกคือละอายใจเพราะลูกน้องผมยังต้องรบต่อไป และก่อนที่เฮลิคอปเตอร์ลำสุดท้ายจะมารับในวันนั้น ผมเดินไปกล่าวคำอำลาเป็นการส่วนตัวกับลูกน้องทุกคน พวกเขาดูจะไม่ได้โกรธเคืองผมแต่ประการใด บางคนยินดีกับผมด้วยซ้ำ และมันยิ่งทำให้ผมรู้สึกเสียใจมากขึ้นที่ต้องทิ้งพวกเขาไป “ไม่ต้องห่วงพวกเราครับผู้หมวด” เนลพูด “หมวดก็รู้ว่าผมเอาตัวรอดได้” จ่าแพลโลแมนจับมือผมไว้แน่น “พวกเราคงคิดถึงผู้หมวดครับ ที่ผ่านมาเราอัดพวกเวียดกงซะอยู่หมัดมาด้วยกัน”

ผมสบตาเขาและรู้สึกโล่งใจที่เขาจะดูแลหมวดต่อไป “ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้หมวดคนใหม่เหมือนกับที่ให้กับผมด้วยนะ และที่สำคัญอย่าประมาทเป็นอันขาด” ผมกล่าวคำอำลาแต่ละคน และแม้กระทั่งตอนท้าย ๆ ก่อนจากกัน ผมยังรู้สึกถึงความรับผิดชอบอันหนักอึ้งในฐานะผู้นำ

ผมพยายามซ่อนความรู้สึกเสียใจและความห่วงใยไว้ในใจ เมื่อกล่าวคำอำลาจบ ผมรู้สึกเหมือนบางสิ่งบางอย่างหายไป ไม่มีคิลลิแกนน่าแปลกที่เขาไม่ได้อยู่เพื่อกล่าวคำอำลา สำหรับผมเขาคือหมวด เขาเป็นตัวแทนของทุกสิ่งทุกอย่างที่หมวดเราเป็น ทั้งความมุ่งมั่น ความสามารถในการฟื้นตัว ผมรีบวิ่งไปที่เฮลิคอปเตอร์ที่มาคอยแล้ว เมื่อเครื่องยกตัวออกไปผมก็มองลงไปที่ฐานและหมู่บ้านทรองแลม ซึ่งกลายเป็นหมู่บ้านร้างไปแล้ว ส่วนทหารในหมวดก็กำลังวุ่นกับการเตรียมตัวออกไปลาดตระเวนซึ่งแทบจะไม่มีความหมายเลยเพราะไม่มีหมู่บ้านให้รักษาแล้ว หมู่บ้านทรองแลมตอนนี้ก็มีหญ้าและต้นไม้เริ่มขึ้นปกคลุมแล้ว สักครู่ภาพของหมู่บ้านก็หายไป และผมก็ได้มาถึงแอลซี อิงลิช

หมวดได้ทำหน้าที่ในการรบต่อไป ผมเองได้เฝ้าติดตามชะตากรรมของลูกน้องแต่ละคน เนลได้รับบาดเจ็บและเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเป็นเวลา ๑ เดือน และกลับไปปฏิบัติหน้าที่พลวิทยุเหมือนเดิม ส่วนจ่าแพลโลแมนออกไปทำหน้าที่ในการยิงปะทะได้รับบาดเจ็บสาหัสจากสะเก็ดอาร์พีจีเข้าที่ขาขวา เขาโชคดีที่ไม่ต้องถูกตัดขาทิ้ง แต่เวลาในสนามรบของเขาก็หมดลง ผมรู้มาว่าสิบตรี คิลลิแกนรอดชีวิตจากการโดนระเบิดในคราวนั้นถึงแม้ว่าจะเสียปอดไปข้างหนึ่งและถูกตัดลำไส้ไปส่วนหนึ่ง ที่น่าทึ่งคือ สิบเอก ดอนได้กลับบ้านโดยไม่เป็นอะไรซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นน้อยมาก ส่วนผู้บังคับหมู่อีกคน สิบเอก เจมส์ได้กลับไปที่หมวดอีก เจมส์กับพลทหารคิงเสียชีวิตในเวลาต่อมา ส่วนจะด้วยสาเหตุอะไรผมก็ไม่ทราบแน่ชัด

การรบในเวียดนามยังคงดำเนินต่อไป และทหารราบทุกคนที่อยู่ในสนามรบรู้ดีว่าเวลาของตัวเองเหลือน้อยลงไปทุกวันเพราะอัตราการสูญเสียสูง ถ้าผมกลับไปที่ฐานตอนนี้ก็คงจำภาพเดิม ๆ ไม่ได้แล้ว

ในฤดูร้อนของปี ค.ศ. ๑๙๗๑ ผมบินออกจากอ่าวแคมรานห์เพื่อกลับไปที่สหรัฐ และจะได้พบหน้าลูกเมียหลังจากที่จากกันไปนาน และผมเพิ่งจะติดยศร้อยเอกได้หมาด ๆ มันเป็นเวลา ๑๒ เดือนที่ยาวนานเหลือเกิน และผมรู้ตัวว่าผมเปลี่ยนไปมาก

ยศที่สูงขึ้นไม่ช่วยให้ผมรอดพ้นจากการถูกตรวจค้นยาเสพติด ก่อนเดินทางออกจากเวียดนามหนึ่งวัน ผมต้องถูกตรวจปัสสาวะเช่นเดียวกับทหารคนอื่น ๆ และเมื่อไปถึงซีแอตเทิล ผมยังต้องถูกกักตัวเพื่อรอการตรวจค้นกระเป๋าสัมภาระเพื่อหาสิ่งของผิดกฎหมายนานถึงสองชั่วโมง

ไม่มีพิธีการต้อนรับใหญ่โตใด ๆ สำหรับพวกเราที่กลับมาจากสงคราม เมื่อผ่านการตรวจทางศุลกากรและยาเสพติดที่ฐานทัพอากาศแมคคอร์ดแล้ว พวกเราก็ต้องเดินทางไปสนามบินซีแอทเทิล-ทาโคมาเอง ไม่มีเพื่อนร่วมชาติคนไหนเข้ามาทักทาย ราวกับว่าเราเพิ่งกลับมาจากซื้อของที่ร้านสะดวกซื้อ ในหมู่พวกเราต่างก็แยกย้ายกันไปโดยไม่มีการอำลา ทุกคนทำราวกับว่าเป็นคนแปลกหน้าไม่รู้จักกัน และไม่มีใครเลยที่เดินทางไปเวียดนามพร้อมกันกับผมและกลับมาพร้อมกันในคราวนี้ เพื่อนร่วมรุ่นจากเวสต์พอยต์สองคนที่นั่งติดกันบนเครื่องตอนขาไปก็เสียชีวิตไปแล้วที่เวียดนาม

ที่สนามบินแห่งชาติที่กรุงวอชิงตันดีซี มีผู้หญิงหน้าตาดีคนหนึ่งยืนรอผมอยู่ในอาคารผู้โดยสาร ข้าง ๆ เธอมีเด็กชายอายุ ๑๕ เดือนหน้าตาน่ารัก ผมหยักศกสีทองยืนขยับขาไปมา ผมจูบทักทายพวกเขาทั้งสองคน ภรรยาผมดูดีอกดีใจ ส่วนเด็กชายคนนั้นดูสับสน ส่วนผมเองทั้งดีใจและสับสน ในใจผมยังรู้สึกเศร้าใจ เสียใจให้กับลูกน้องที่ผมทิ้งเขาไว้ข้างหลัง ผมรู้สึกหดหู่ทุกครั้งที่นึกถึงว่าประเทศของพวกเขาจะไม่มีวันรู้ว่าพวกเขาเป็นทหารที่ยอดเยี่ยมเพียงใด แต่ผมก็ภาคภูมิใจที่ได้ร่วมงานกับพวกเขามา

ประวัติผู้แต่ง

เจมส์ แมคดาน่า เป็นลูกของนายทหารชั้นประทวนในกองทัพบกสหรัฐ จบการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยเวสต์พอยต์ในปี ค.ศ. ๑๙๖๙ เนื่องจากจบการศึกษาในอันดับต้น ๆ ของรุ่นเขามีสิทธิที่จะเลือกเหล่าและหน่วยได้ก่อน เขาเลือกเหล่าทหารราบและอาสาไปรบที่เวียดนามในกองพลน้อยส่งทางอากาศที่ ๑๗๓ อันโด่งดัง ปัจจุบันแมคดาน่ายศพันโท (ยศในปี ๑๙๘๕ ที่หนังสือเล่มนี้ออกตีพิมพ์) ยังคงทำหน้าที่รับใช้ชาติในฐานะผู้บังคับกองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๔๑ ที่ฟอร์ทฮูด รัฐเท็กซัส ตำแหน่งอื่น ๆ ที่เคยปฏิบัติหน้าที่ เช่น ผู้บังคับหมวด ผู้บังคับกองร้อย นายทหารฝ่ายยุทธการกองพัน รองผู้บังคับกองพัน รองเสนาธิการกรมทหารราบ อาจารย์สอนวิชารัฐศาสตร์ที่เวสต์พอยต์ นายทหารการข่าวประจำกองบัญชาการกองทัพบกภาคพื้นยุโรป นายทหารโครงการพิเศษที่หน่วยงานนิวเคลียร์เพื่อความมั่นคง นายทหารติดต่อประจำกระทรวงการต่างประเทศ เขายังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทจากสถาบันเทคโนโลยีแห่งรัฐแมสซาชูเซตส์ (MIT) ด้วย

นอกจาก Platoon Leader แล้ว แมคดาน่ายังได้เขียนหนังสือ Defense of Hill 781 และ The Limits of Glory ปัจจุบันเขาได้เกษียณจากกองทัพและอาศัยอยู่ในเมือง Tallahassee รัฐฟลอริดา พร้อมครอบครัว